

Metodika Ministerstva práce a sociálních věcí pro poskytování dotací ze státního rozpočtu obcím s rozšířenou působností na výkon agendy sociálně-právní ochrany dětí pro rok 2013

Na základě zákona č. 504/2012 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2013, je od roku 2013 do rozpočtové kapitoly 313 Ministerstva práce a sociálních věcí zařazena účelová neinvestiční dotace pro obce s rozšířenou působností na náklady spojené s výkonem sociálně-právní ochrany dětí. Jedná se o samostatný dotační titul pod označením „**Dotace na činnosti vykonávané obcemi s rozšířenou působností v oblasti sociálně-právní ochrany dětí**“. Od roku 2007 do roku 2012 byla tato dotace obcím vyplácena Ministerstvem financí z kapitoly Všeobecná pokladní správa, od roku 2013 poskytuje dotaci ze své rozpočtové kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Dotace se poskytuje obcím s rozšířenou působností podle § 7 odst. 1 písm. c) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů, a § 58 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 359/1999 Sb.“), který zakotvuje, že náklady vzniklé v souvislosti s výkonem sociálně-právní ochrany nese stát, není-li stanoveno jinak. Celkový objem dotace na rok 2013 činí **739 447 000 Kč, což představuje stejnou částku dotace jako v letech 2009 až 2012**.

Dotace na výkon sociálně-právní ochrany dětí je účelovou neinvestiční dotací, která je určena k **pokrytí osobních, provozních a věcných výdajů** spojených s plněním úkolů na úseku sociálně-právní ochrany dětí podle zákona č. 359/1999 Sb. Výdaje hrazené z této dotace musí přímo souviset s úkoly a povinnostmi plynoucími z ustanovení zákona č. 359/1999 Sb., jejichž výčet je uveden v příloze č. 1 metodiky. Jedná se zejména o níže uvedené výdaje:

A) Osobní výdaje

1. Platy zaměstnanců (nově přijatých i stávajících) vykonávajících agendu sociálně-právní ochrany dětí. Jedná se o prostředky na platy těch zaměstnanců, kteří jsou přímo zapojeni do výkonu činností podle zákona č. 359/1999 Sb., tj.: prostředky na platový tarif, osobní příplatek, zvláštní příplatek, příplatek za vedení, příplatek za práci přesčas, příplatek za práci v noci, příplatek za práci v sobotu a v neděli, příplatek za práci ve svátek, odměnu a cílovou odměnu. Dotaci lze využít na pokrytí osobních nákladů i v případě, že zaměstnanci zajišťující výkon sociálně-právní ochrany dětí jsou u obce s rozšířenou působností zaměstnání na základě pracovní smlouvy na dobu určitou. Je však třeba zdůraznit, že v souladu s § 10 odst. 1 zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů, lze s úředníkem sjednat pracovní poměr na dobu určitou pouze z určitých

přesně vymezených důvodů: „Pracovní poměr s úředníkem se uzavírá na dobu neurčitou. Je-li však pro to důvod spočívající v potřebě zajistit časově omezenou správní činnost nebo nahradit dočasně nepřítomného úředníka, zejména v případě jeho mateřské nebo rodičovské dovolené, pracovní neschopnosti, u níž lze na základě lékařského posudku předpokládat, že bude delší než 3 měsíce, výkonu civilní nebo vojenské služby nebo výkonu veřejné funkce, lze uzavřít pracovní poměr na dobu určitou.“ Důvodem pro sjednání pracovního poměru na dobu určitou nemůže být skutečnost, že obec má přiznanou dotaci na výkon sociálně-právní ochrany dětí vždy na období jednoho kalendářního roku.

Dotaci lze využít také na zaměstnance vykonávající činnost v agendě sociálně-právní ochrany dětí na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, se kterými se uzavře pro tuto činnost dohoda o provedení práce nebo dohoda o pracovní činnosti (může se jednat např. o externí odborníky, kteří v rozsahu uzavřené dohody zajišťují pro obecní úřad obce s rozšířenou působností poskytování odborné poradenské pomoci pro děti, rodiče, osoby pečující nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte, vykonávají lektorskou činnost v rámci přednášek, kurzů a vzdělávání podle § 11 odst. 1 písm. c) nebo § 47a odst. 2 písm. f) zákona č. 359/1999 Sb. apod.) Považujeme za potřebné připomenout, že v souladu s § 74 zákoníku práce by měl zaměstnavatel zajišťovat plnění svých úkolů především zaměstnanci v pracovním poměru (tj. s uzavřenou pracovní smlouvou).

Dotaci lze v poměrné části využít i na osobní náklady vedoucího odboru, do jehož působnosti náleží agenda sociálně-právní ochrany dětí. Určení poměrné části, ve které bude dotace na vedoucího odboru využita, by mělo vycházet z konkrétního objektivně přezkoumatelného kritéria, jako je např. **počet zaměstnanců vykonávajících agendu sociálně-právní ochrany dětí v poměru k celkovému počtu zaměstnanců odboru anebo počet případů řešených oddělením sociálně-právní ochrany dětí** (podle statistického výkazu) v poměru k počtu případů řešených v ostatních agendách odboru (agenda sociálních služeb a zdravotnictví, veřejné opatrovnictví, agenda sociálního kurátora pro dospělé apod.). Není vhodné, aby poměrná část dotace použitá na personální náklady vedoucího odboru byla určena pouze podle počtu oddělení, ze kterých se odbor skládá, neboť se může lišit počet zaměstnanců v jednotlivých odděleních i rozsah agendy v jednotlivých odděleních.

V případě jiných než vedoucích pracovníků, u kterých dochází ke kumulaci pracovní náplně a kteří vedle výkonu sociálně-právní ochrany dětí zastávají ještě další agendy, je nutné jednoznačně určit, v jakém rozsahu pracovního úvazku se tito pracovníci zabývají sociálně-právní ochranou dětí. V praxi se jedná např. o kumulaci agendy kurátora pro děti a mládež a sociálního kurátora pro dospělé, v některých případech pracovníci sociálně-právní ochrany vykonávají částečně i agendu v oblasti sociálních služeb. Na některých úřadech dochází ke kumulaci výkonu sociálně-právní ochrany dětí s funkcemi, které spadají do samostatné působnosti obce, jako je např. funkce manažera prevence kriminality, protidrogového koordinátora, koordinátora pro národnostní menšiny, sociálního koordinátora apod. U těchto pracovníků

je nezbytné určit, jaký čas za týden nebo za měsíc věnují práci spojené s výkonem těchto funkcí spadajících do samostatné působnosti obce (účast na jednání komisí a jiných jednáních, tvorba koncepčních materiálů, zpráv atd.), a na základě toho následně stanovit poměrnou část úvazku, ve které vykonávají jinou činnost než agendu sociálně-právní ochrany dětí. **V této souvislosti je dále nezbytné upozornit na skutečnost, že podle standardů kvality poskytování sociálně-právní ochrany dětí, které jsou upraveny vyhláškou č. 473/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí, je obecní úřad obce s rozšířenou působností povinen dbát důsledně na to, aby konkrétní pracovní pozice pro zaměstnance sociálně-právní ochrany dětí byla vždy vyhrazena výlučně výkonu sociálně-právní ochrany dětí a předcházet tak výše zmíněné kumulaci funkcí a agend. Standardy kvality sociálně-právní ochrany dětí jsou obecní úřady obcí s rozšířenou působností povinny naplňovat v plném rozsahu nejpozději od 1. 1. 2015.**

2. Pojistné na veřejné zdravotní pojištění, pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti zaměstnanců vykonávajících sociálně-právní ochranu dětí.
  3. Náhrady platů nebo odměn z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr v době prvních 14 kalendářních dnů a v období od 1. 1. 2012 do 31. 1. 2013 v době prvních 21 kalendářních dnů trvání dočasné pracovní neschopnosti podle § 192 až 194 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“). Z dotace nelze poskytnout náhradu za první 3 dny dočasné pracovní neschopnosti, za které podle § 192 odst. 1 zákoníku práce náhrada platu nepřísluší.
  4. Náhrady platu v dalších případech, ve kterých má v souladu se zákoníkem práce zaměstnanec nárok na náhradu platu, to znamená:
    - v případě jiných důležitých osobních překážek v práci podle § 199 zákoníku práce ve spojení s prováděcím nařízením vlády č. 590/2006 Sb., kterým se stanoví okruh a rozsah jiných důležitých osobních překážek v práci (např. náhradu platu za dobu ošetření nebo vyšetření ve zdravotnickém zařízení, náhrada platu při svatbě, úmrtí v rodině apod.);
    - v případě překážek v práci z důvodu obecného zájmu podle § 200 a násl. zákoníku práce (např. činnost zaměstnance v rámci odborové organizace, činnost dárce krve, účast na školení apod.).
- Přitom se vždy musí jednat o takové překážky v práci na straně zaměstnance, při nichž zákon nebo prováděcí předpis přiznává výslovně zaměstnanci nejen nárok na pracovní volno, ale rovněž nárok na náhradu platu.
5. Náklady spojené se sjednáním pracovní pohotovosti a s výkonem práce v době pracovní pohotovosti pracovníky orgánu sociálně-právní ochrany dětí podle § 95 zákoníku práce (odměna za pracovní pohotovost, plat za práci v době pracovní pohotovosti). Sjednání pracovní pohotovosti je nezbytné pro plnění úkolů obecního úřadu obce s rozšířenou působností při poskytování neodkladné pomoci dítěti

v případech jeho bezprostředního ohrožení, zejména pro plnění povinností podle § 15 odst. 2, § 16, 27a odst. 7 a § 37 odst. 2, 3 zákona č. 359/1999 Sb. ve spojení s § 76a a § 273a občanského soudního řádu. Vzhledem k omezenému počtu pracovníků, kteří jsou na některých obecních úřadech zařazeni v oddělení sociálně-právní ochrany dětí, může obecní úřad obce s rozšířenou působností dohodnout pracovní pohotovost pro zajištění úkolů stanovených zákonem o sociálně-právní ochraně dětí také s pracovníky jiných útvarů, kteří mají v popisu práce převážně jinou agendu (sociální služby, výkon jiné sociální práce apod.), popřípadě může být pracovní pohotovost dohodnuta také s vedoucím odboru. Podmínkou pro sjednání pracovní pohotovosti s pracovníky jiných útvarů však je, že tito pracovníci splňují podmínky zvláštní odborné způsobilosti na úseku sociálně-právní ochrany dětí podle § 21 zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků, tj. že mají zkoušku odborné způsobilosti nebo mají uznanou odbornou způsobilost na základě dosaženého vzdělání odpovídajícího stupně a zaměření.

6. Náklady na pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu způsobenou při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání hrazeného zaměstnavatelem za zaměstnance obce vykonávající agendu sociálně-právní ochrany dětí podle vyhlášky Ministerstva financí č. 125/1993 Sb., kterou se stanoví podmínky a sazby zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání.
7. Výdaje na poskytnutí cestovních náhrad zaměstnancům vykonávajícím sociálně-právní ochranu dětí podle § 173 a násl. zákoníku práce, kteří byli vysláni na pracovní cestu, zejména na poskytnutí
  - náhrady jízdních výdajů podle § 175 ve spojení s § 157 až 160 zákoníku práce,
  - stravného podle § 176 zákoníku práce,
  - náhrady výdajů za ubytování podle § 162 zákoníku práce,
  - náhrada nutných vedlejších výdajů, které zaměstnanci vzniknou v přímé souvislosti s pracovní cestou podle § 164 zákoníku práce.
8. Náklady na osobní ochranné pracovní prostředky (dále jen "ochranné prostředky"), mycí, čistící a dezinfekční prostředky pro zaměstnance sociálně-právní ochrany dětí, kteří se v souvislosti s plněním pracovních úkolů pohybují v prostředí se zvýšeným stupněm znečištění nebo se zvýšením rizikem vzniku a šíření infekčních onemocnění. Jejich poskytování se řídí podmínkami podle § 104 zákoníku práce a podle prováděcího nařízení vlády č. 495/2001 Sb., kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků, mycích, čistících a dezinfekčních prostředků.
9. Náklady na očkování zaměstnanců sociálně-právní ochrany dětí proti určeným druhům infekčních onemocnění, zejména proti virové hepatitidě (žloutence) typu A a B, a to v případě zaměstnanců, kteří se v souvislosti s plněním pracovních úkolů pohybují v prostředí se zvýšeným stupněm znečištění nebo se zvýšením rizikem vzniku a šíření infekčních onemocnění.
10. Výdaje spojené s pořádáním případové konference podle § 10 odst. 3 písm. e) zákona č. 359/1999 Sb. nebo s jednáním komise pro sociálně-právní ochranu dětí podle § 38 odst. 7 zákona č. 359/1999 Sb. Jedná se zejména o náklady na náhradu

mzdy (platu), náhradu ušlého výdělku a náhradu jízdních výdajů pro osoby pozvané obecním úřadem obce s rozšířenou působností k jednání na případové konferenci, pro členy komise pro sociálně-právní ochranu dětí a osoby pozvané k účasti na jednání této komise. Náhrada ušlého výdělku pro pozvané osoby a členy komise, kteří jsou výdělečně činní a nejsou v pracovním nebo jiném obdobném poměru, za dobu jejich účasti na případové konferenci nebo na jednání komise se poskytuje v jimi prokázané výši, nejvýše však v částce 120 Kč za hodinu nebo 1 020 Kč za jeden den. Náhrada jízdních výdajů se poskytuje v prokázané výši v souladu s ustanoveními zákoníku práce a vyhlášky č. 472/2012 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad.

11. Výdaje na vzdělávání a supervizi zaměstnanců sociálně-právní ochrany dětí.

Pro **vzdělávání zaměstnanců** platí, že podle § 16 a § 18 zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků jsou zaměstnanci sociálně-právní ochrany dětí povinni prohlubovat si kvalifikaci, přičemž prohlubováním kvalifikace se rozumí účast na vstupním vzdělávání, průběžném vzdělávání (akreditované vzdělávací programy pro úředníky podle zákona č. 312/2002 Sb., akreditované vzdělávací programy pro sociální pracovníky podle zákona č. 108/2006 Sb. a další prohlubující, aktualizací a specializační kurzy a školení, včetně získávání a prohlubování jazykových znalostí) a absolvování přípravy a zkoušky zvláštní odborné způsobilosti (§ 21 zákona č. 312/2002 Sb.).

Pokud jde o **zvyšování kvalifikace** zaměstnanců obcí vykonávajících sociálně-právní ochranu dětí, vztahují se na tyto zaměstnance kvalifikační požadavky pro výkon povolání sociálního pracovníka, které jsou stanoveny v § 110 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Dotaci lze využít na náhradu platu pro zaměstnance v rozsahu pracovního volna, které je zaměstnavatel povinen poskytnout zaměstnanci při zvyšování kvalifikace podle § 232 odst. 1 zákoníku práce, zejména k účasti na výuce, k přípravě a vykonání zkoušek a k vypracování a obhajobě absolventské, bakalářské nebo diplomové práce. V případě, že obec uzavře se zaměstnancem SPOD v souvislosti se zvyšováním jeho kvalifikace **kvalifikační dohodu podle § 234 zákoníku práce**, je přípustné využít dotaci na úhradu dalších nákladů, k jejichž úhradě se zaměstnavatel v kvalifikační dohodě zavázal **pouze v případě, že zvyšování kvalifikace zaměstnance SPOD je nezbytné ke splnění kvalifikačních požadavků pro výkon povolání sociálního pracovníka podle § 110 zákona o sociálních službách**. Zaměstnanec se na druhou stranu v kvalifikační dohodě zavazuje k tomu, že po sjednanou dobu setrvá v pracovním poměru u zaměstnavatele. V případě využití prostředků dotace pro účely zvyšování kvalifikace na základě kvalifikační dohody musí být splněna podmínka, **že zaměstnanec setrvá u obce v pracovním poměru na pracovní pozici pracovníka sociálně-právní ochrany dětí**. Jestliže zaměstnanec nesplní svůj závazek k setrvání v pracovním poměru u zaměstnavatele, je povinen vrátit poměrnou část nákladů vynaložených zaměstnavatelem na zvýšení jeho kvalifikace. Pokud obec k úhradě nákladů podle uzavřené kvalifikační dohody využila prostředky

dotace a zaměstnanec obci tyto náklady nebo jejich poměrnou část vrátil ve stejném roce, ve kterém byly tyto náklady obcí vynaloženy, může obec vrácené prostředky využít na jiné uznatelné náklady spojené s výkonem sociálně-právní ochrany dětí. Jestliže však zaměstnanec vrátí obci poměrnou část nákladů až v některém roce následujícím po kalendářním roce, ve kterém obec vynaložila náklady na kvalifikační dohodu s využitím prostředků dotace, je obec povinna vrácené prostředky vrátit na příjmový účet MPSV č. 19-2229001/0710 (částka se stala zpětně neuznatelnou, přičemž dotace byla již dříve finančně vypořádána). Dotace by v tomto případě měla být vrácena prostřednictvím kraje, protože jeho prostřednictvím byla i původně poskytnuta.

B) Provozní výdaje

12. Výdaje na služby telekomunikací a na poštovné.
13. Výdaje na spotřebu energií a na úhradu nájemného. V rámci pokrytí provozních nákladů je možné dotaci využít k úhradě **poměrné části nákladů na spotřebu energií** (elektřina, voda, plyn, teplo), které připadají na zaměstnance sociálně-právní ochrany dětí v poměru k celkovému počtu zaměstnanců obecního úřadu obce s rozšířenou působností. V případě **úhrad záloh na elektrickou energii** (na položce 5154) pokrývá dotace zálohy zaplacené v roce 2013 a současně pokrývá i vyúčtování záloh za předchozí období (včetně období roku 2012), které bylo provedeno v roce 2013. Obdobně lze dotaci využít i na úhradu **nákladů nájemného nebo poměrné části nákladů nájemného**, které jsou spojeny s využíváním kanceláří a dalších prostor obecního úřadu obce s rozšířenou působností pro účely zabezpečování agendy sociálně-právní ochrany dětí.
14. Náklady na provoz služebního automobilu. Z dotace lze financovat i provoz služebního automobilu, který je používán k plnění úkolů obecního úřadu obce s rozšířenou působností na úseku sociálně-právní ochrany dětí, tj. např. k návštěvám dětí v ústavních zařízeních a v zařízeních pro děti vyžadující okamžitou pomoc, k návštěvám dětí v náhradní rodinné péči, k návštěvám dětí ve věznicích a detenčních ústavech, k návštěvám rodičů dětí s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou, k cestám na jednání u soudu, u orgánů činných v trestním řízení, k cestám spojeným s provedením šetření v rodině nebo v jiném prostředí, kde se dítě zdržuje atd. Vzhledem k charakteru dotace jako neinvestiční je možné z dotace pokrýt náklady na spotřebu pohonných hmot a na pojištění vozidla a případně též na úhradu leasingu v souvislosti s pořízením motorového vozidla (k problematice leasingu viz níže v části věcné výdaje).
15. Výdaje na použití taxi-slужby. Využití dotace na úhradu taxi-slужby je omezeno pouze na situace, kdy zaměstnanec sociálně-právní ochrany dětí činí neodkladné úkony k zajištění ochrany dítěte podle § 15 odst. 2, § 16, § 27 odst. 7, § 37 odst. 2, 3 zákona č. 359/1999 Sb. v rámci dohodnuté pracovní pohotovosti v mimopracovní době nebo ve dnech pracovního klidu. Zároveň se musí jednat o případ, kdy nelze využít prostředky veřejné dopravy a kdy není k dispozici ani jiný vhodný dopravní

prostředek, tj. služební automobil obecního úřadu, služební vozidlo policie nebo soudu, vozidlo zdravotnického zařízení (je-li dítě umístováno do zdravotnického zařízení), případně služební vozidlo jiného zařízení péče o děti, do kterého má být dítě umístěno.

C) Věcné výdaje

16. Výdaje na kancelářské potřeby a na nákup kancelářského zařízení, které je potřebné k výkonu sociálně-právní ochrany dětí (zejména kancelářské stoly, židle, skříňe, uzamykatelné schránky a boxy pro uložení spisové dokumentace apod.).
17. Výdaje na pořízení mobilních telefonů, osobních počítačů a notebooků a výdaje na pořízení fotoaparátů, kamer, diktafonů a jiných prostředků záznamové techniky, které jsou nezbytné pro pořizování snímků, obrazových a zvukových záznamů dítěte a prostředí, v němž se dítě zdržuje podle § 52 odst. 2 zákona č. 359/1999 Sb., nebo pro pořizování obrazových a zvukových záznamů z jednání zaměstnanců sociálně-právní ochrany dětí s dítětem, rodiči, jinými osobami odpovědnými za výchovu a dalšími osobami podle § 18 odst. 1 správního řádu.
18. Náklady na jiné vhodné materiální vybavení pro práci s osobami z cílové skupiny, jimž je poskytována sociálně-právní ochrana, zejména s ohledem na potřeby dětí (např. vybavení hracího koutku pro děti apod.), a to v souladu s kritérii 2a a 2c standardů kvality poskytování SPOD podle přílohy č. 1 vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí č. 473/2012 Sb.
19. Výdaje na nákup odborné literatury, která je potřebná pro řádný výkon sociálně-právní ochrany dětí (zejména soubory právních předpisů, komentáře a další odborné publikace).
20. Náklady na tlumočnické a překladatelské služby spojené se zajišťováním sociálně-právní ochrany dětí v případech se zahraničním prvkem.
21. Náklady na vypracování znaleckého posudku vypracovaného znalcem, kterého orgán sociálně-právní ochrany dětí k tomuto účelu ustanovil podle § 56 správního řádu, jestliže potřebné odborné posouzení nelze opatřit od jiného správního orgánu, např. od nadřízeného krajského úřadu.
22. Náklady na právní zastoupení obecního úřadu obce s rozšířenou působností advokátem při výkonu opatrovnictví dítěte, jedná-li se o zvláště složité případy vyžadující specifickou právní specializaci, která přesahuje rámec běžných odborných znalostí pracovníků sociálně-právní ochrany dětí. Takovými případy může být např. soudní řízení o dědictví, jehož předmětem je jmění velkého rozsahu nebo zvláštní povahy (podnik, cenné papíry, práva duševního vlastnictví), soudní řízení o schválení právního úkonu za nezletilého, kterým se disponuje s majetkem dítěte většího rozsahu, soudní řízení o náhradě škody způsobené dítěti nebo dovolací řízení u Nejvyššího soudu, ve kterém musí být odvolatel přímo ze zákona zastoupen advokátem nebo notářem anebo za něj musí jednat osoba s právnickým vzděláním (§ 241 občanského soudního řádu), případně výkon funkce opatrovníka pro správu

jmění dítěte podle § 37b zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů, jestliže se jedná o správu jmění velkého rozsahu nebo zvláštní povahy.

23. Náklady spojené s poskytováním nebo zprostředkováním odborné poradenské pomoci pro děti, rodiče a jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte podle § 11 odst. 1, § 12 a § 13 odst. 1 písm. d) zákona č. 359/1999 Sb. Může se jednat o odbornou poradenskou pomoc, kterou orgán sociálně-právní ochrany dětí zajišťuje přímo zaměstnanci sociálně-právní ochrany dětí nebo prostřednictvím jiných osob a subjektů. Může se jednat zejména o **odbornou poradenskou pomoc poskytovanou poradenským zařízením** (rodinná, manželská poradna, zařízení odborného poradenství pro péči o děti), jiným **registrovaným poskytovatelem sociálních služeb** (např. poskyvatelé sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi, krizové pomoci, rané péče, terénních programů), fyzickou a právnickou **osobou pověřenou k výkonu SPOD** v oblasti poskytování poradenské pomoci dětem, **rodičům** nebo jiným **osobám odpovědným za výchovu dítěte, dětským psychologem, střediskem výchovné péče nebo pedagogicko-psychologickou poradnou**. Může se jednat rovněž o odbornou poradenskou pomoc ve formě rodinné mediace, která je zajišťována zapsaným mediátorem podle zákona č. 202/2012 Sb., o mediaci a o změně některých zákonů. Využití odborné poradenské pomoci uvedenými subjekty může být rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte doporučeno orgánem sociálně-právní ochrany dětí, anebo jim využití této odborné poradenské pomoci může být uloženo rozhodnutím obecního úřadu obce s rozšířenou působností, včetně uložení povinnosti účastnit se prvního setkání se zapsaným mediátorem v rozsahu 3 hodin.

Náklady na poskytnutí odborné poradenské pomoci dětem, rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu, která je poskytována jinými osobami nebo subjekty, než je orgán sociálně-právní ochrany dětí, je možné hradit z dotace pouze za předpokladu, že rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu nebyla na úhradu těchto nákladů krajskou pobočkou Úřadu práce ČR přiznána a vyplacena jednorázová dávka mimořádné okamžité pomoci podle § 2 odst. 5 písm. c) zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, anebo že tato jednorázová dávka nepostačuje k úhradě plné výše nákladů na poskytnutí odborné poradenské pomoci. Podmínky pro poskytování mimořádné okamžité pomoci pro účely zajištění odborné poradenské pomoci podle zákona č. 359/1999 Sb. jsou blíže upraveny v Normativní instrukci MPSV č. 1/2013 ze dne 17. 1. 2013 k postupu v řízení o jednorázové dávce mimořádné okamžité pomoci podle zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi.

24. Náklady na poskytování poradenské a výchovné pomoci osobám pečujícím a osobám v evidenci, s nimiž obecní úřad obce s rozšířenou působností uzavřel dohodu o výkonu pěstounské péče nebo u kterých vydal správní rozhodnutí o úpravě práv a povinností při výkonu pěstounské péče podle § 47b zákona č. 359/1999 Sb., a náklady spojené s prováděním dohledu nad výkonem pěstounské péče na základě uzavřené dohody nebo vydaného správního rozhodnutí. Těmito náklady jsou zejména výdaje spojené s

- poskytováním trvalé nebo dočasné pomoci při zajištění osobní péče o svěřené dítě,
- poskytováním pomoci se zajištěním celodenní péče o svěřené dítě nebo děti v rozsahu alespoň 14 kalendářních dnů v kalendářním roce, jestliže svěřené dítě dosáhlo alespoň věku 2 let,
- zprostředkováním psychologické, terapeutické nebo jiné odborné pomoci alespoň jednou za 6 měsíců,
- zprostředkováním nebo zajištěním bezplatné možnosti zvyšovat si znalosti a dovednosti v oblasti výchovy a péče o dítě rozsahu 24 hodin v době 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců,
- poskytováním pomoci při udržování, rozvíjení a prohlubování sounáležitosti svěřeného dítěte s rodiči a dalšími osobami blízkými, včetně pomoci při zajištění místa pro uskutečnění styku oprávněných osob s dítětem a zajištění asistence při tomto styku.

Výše uvedené náklady lze hradit z dotace pouze v tom rozsahu, ve kterém není jejich úhrada pokryta z prostředků státního příspěvku na výkon pěstounské péče podle § 47d zákona č. 359/1999 Sb., který je obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností na úhradu těchto nákladů poskytován krajskou pobočkou Úřadu práce ČR.

25. Úhrady za specifické zdravotní výkony provedené na základě žádosti orgánu sociálně-právní ochrany dětí o poskytnutí údajů o zdravotním stavu podle § 53 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb. ve spojení s § 15 odst. 14 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Výše úhrad za specifické zdravotní výkony pro účely sociálně-právní ochrany dětí je pro rok 2013 stanovena Cenovým předpisem Ministerstva zdravotnictví 2/2013/DZP ze dne 9. 1. 2013 (viz Věstník Ministerstva zdravotnictví č. 1/2013 ze dne 22. 1. 2013).
26. Náklady na pořízení nebo aktualizaci softwarového vybavení, které používají pracovníci vykonávající agendu sociálně-právní ochrany dětí; podmínkou je, že náklady na pořízení softwaru nesmí přesáhnout částku uvedenou v závěru metodiky tak, aby se jednalo pouze o nákup drobného nehmotného majetku a aby byl zachován neinvestiční charakter dotace. Z dotace lze hradit roční paušál k speciálnímu programu (software), který specializovaná firma vytvořila pro konkrétní obecní úřad obce s rozšířenou působností výhradně pro účely sociálně-právní ochrany dětí.
27. Výdaje na drobné věcné nebo potravinové dary pro děti, zejména v souvislosti s vykonáváním návštěv zaměstnanců sociálně-právní ochrany dětí u dětí v ústavních zařízeních nebo v zařízeních pro děti vyžadující okamžitou pomoc a dětí svěřených do náhradní rodinné péče.
28. Pořízení automobilu prostřednictvím leasingových splátek z předmětné dotace považuje Ministerstvo práce a sociálních věcí za přípustné řešení, ale pouze ve výjimečných případech. Rozhodnutí o poskytnutí dotace výslovně nevylučuje pořízení majetku pomocí leasingových smluv. Je však třeba zdůraznit, že musí být prokazatelné, že leasingová smlouva byla nejvhodnější metodou k získání předmětu nájmu. Dotaci lze použít na úhradu leasingových splátek. Výdaje na

leasingové splátky („nájemné“) se v tomto případě považují za neinvestiční výdaj, který se vykazuje na položce rozpočtové skladby 5178 Nájemné za nájem s právem koupě, ačkoliv ani operativní ani finanční leasing plně nesplňují obsahové vymezení této položky, resp. příslušné části obchodního zákoníku (leasingová smlouva má povahu smlouvy nepojmenované). Tyto výdaje se považují za neinvestiční bez ohledu na výši hrazených částek a v případě finančního leasingu bez ohledu na ocenění automobilu, který obec při jeho nabytí do vlastnictví obec zúčtuje na svůj majetkový účet (v reprodukční pořizovací ceně). Z dotace lze i v tomto případě hradit výdaje uskutečněné v roce 2013.

Provozní a věcné výdaje vymezené v části B) a C) lze z dotace hradit včetně daně z přidané hodnoty, jedná-li se o poskytnutí zdanitelného plnění, které je předmětem daně z přidané hodnoty podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.

Dotaci nelze využít ke krytí výdajů, které nesouvisí přímo s výkonem agendy sociálně-právní ochrany dětí a musely by být hrazeny i v případě, kdy by obecní úřad obce s rozšířenou působností danou agendu nevykonával. Dotaci proto nelze využít například na výdaje na mzdy zaměstnanců podatelny, hospodářské správy, údržby, recepce, úklidu a ostrahy budovy a výdaje na opravu budovy. Dotaci nelze v poměrné části využít ani na zaměstnance, kteří na obci s rozšířenou působností zabezpečují personální či pracovněprávní agendu, byť se tato personální agenda týká zaměstnanců vykonávajících sociálně-právní ochranu dětí. Pokud jde o drobný dlouhodobý majetek (mobilní telefony, osobní počítače, fotoaparáty a kancelářské zařízení) pořízený z dotace na výkon činností sociálně-právní ochrany dětí, musí být používán k účelu, ke kterému byl jako nezbytný prostředek pořízený a nemůže být převeden na jiné oddělení.

Ohledně úhrady regulačních poplatků podle § 16a zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů, platí, že regulační poplatky je povinen platit pojištěnec, anebo za něj jeho zákonný zástupce. Požadavek na úhradu regulačních poplatků od orgánu sociálně-právní ochrany dětí nemá oporu v zákoně. Z toho důvodu není možné hradit regulační poplatky z dotace na výkon agendy sociálně-právní ochrany dětí, s výjimkou případu, kdy je obecní úřad obce s rozšířenou působností ustanoven poručníkem dítěte a plní úkoly zákonného zástupce dítěte.

Dotace, ani její část, nesmí být vložena do peněžního fondu zřízeného obcí s rozšířenou působností podle § 5 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

V souladu s § 58 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb. nelze dotaci využít na náklady spojené se zřízením a provozem zařízení sociálně-právní ochrany dětí podle § 39 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb., jehož zřizovatelem je obec v samostatné působnosti. Je-li obec zřizovatelem zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, má z tohoto titulu nárok na státní příspěvek pro zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podle

§ 42g až 42n zákona č. 359/1999 Sb. V případě, že obec zřizuje a organizuje výchovně rekreační tábor pro děti, může požadovat od rodičů příspěvek za pobyt dítěte ve výchovně rekreačním táboře podle § 58 odst. 3, 4 zákona č. 359/1999 Sb. Nicméně v případě organizování výchovně rekreačního tábora je přípustné financovat z dotace platové náklady zaměstnanců obce, kteří se na uspořádání a realizaci tábora podílejí v rámci plnění svých pracovních povinností při výkonu sociálně-právní ochrany dětí.

Dotace je poskytována jako neinvestiční, z čehož plyne, že nesmí být použita ke krytí výdajů na pořízení a technické zhodnocení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku. Tím se podle vyhlášky Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů, rozumí, že nemůže být použita k nákupu dlouhodobého hmotného majetku v hodnotě nad 40 tisíc Kč, dlouhodobého nehmotného majetku v hodnotě nad 60 tisíc Kč a k technickému zhodnocení tohoto majetku. **Ministerstvo práce a sociálních věcí nebude měnit charakter této dotace.** Dotace zůstane stejně jako v předchozích letech neinvestiční účelová.

Jedná se o průtokovou dotaci, která je obcím poskytována dle § 19 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, „prostřednictvím krajů, v jejichž obvodu leží příslušné obce, pokud tento nebo zvláštní zákon nestanoví jinak“. Podle § 14 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, se dotace obcím s rozšířenou působností poskytuje formou **rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí** o poskytnutí dotace, a to základě **žádosti obce s rozšířenou působností** jako příjemce dotace. Rozhodnutí zašle Ministerstvo práce a sociálních věcí jednotlivým obcím prostřednictvím krajů. Vzor rozhodnutí o poskytnutí dotace je uveden v příloze č. 2 metodiky.

Nárok na poskytnutí dotace má rovněž hlavní město Praha, neboť podle § 31 odst. 2 zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, vykonávají orgány hlavního města Prahy přenesenou působnost, která je zvláštním zákonem svěřena orgánům obcí s rozšířenou působností (§ 31 odst. 2). V případě státní správy na úseku sociálně-právní ochrany dětí, která je zákonem č. 359/1999 Sb. svěřena obecním úřadům obcí s rozšířenou působností, je výkon této přenesené působnosti v hlavním městě Praze delegován na úřady pověřených městských částí, které jsou k tomu určeny Statutem hl. města Prahy v souladu s § 32 odst. 2 zákona o hlavním městě Praze. Příjemcem dotace jsou proto ty městské části hl. města Prahy, kterým Statut hl. města Prahy svěřil výkon přenesené působnosti na úseku sociálně-právní ochrany dětí (viz přílohy č. 3 a 4 platného znění Statutu hl. města Prahy schváleného obecně závaznou vyhláškou města č. 55/2000). Hlavní město Praha plní stejnou roli jako kraje, to znamená, že jeho prostřednictvím je dotace poskytována jako průtoková dotace určeným městským částem.

Účtování dotace se platnými účetními předpisy (zejména českým účetním standardem č. 703 Transfery v platném znění, kdy MPSV účtuje v pozici poskytovatele, kraj a hl. město Praha v pozici zprostředkovatele a obce a městské části hl. města Prahy v pozici

příjemce) a její vykazování rozpočtovou skladbou. Jedná se o zálohově poskytovaný transfer. V platné rozpočtové skladbě je dotace na úrovni poskytovatele, tj. MPSV, zařazena na položce 5321 Neinvestiční dotace obcím. Kraj a hl. město Praha bude vykazovat přeposlání dotace jakožto kompenzační operaci prostřednictvím položky 4116 - Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu. Obce a městské části hl. města Prahy zaúčtují přijetí dotace rovněž na položku 4116 - Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu s účelovým znakem **13011 - Dotace na výkon činnosti obce s rozšířenou působností v oblasti sociálně-právní ochrany dětí**. Výdaje vykazují na položkách třídy 5 rozpočtové skladby v závislosti na druhu výdaje. V návaznosti na platné znění zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, je nezbytné, aby obce přijímaly (nejpozději od 1. dubna 2013) dotace pouze na bankovní účty zřízené u České národní banky. To znamená, že na jiný účet, než je účet s kódem banky 0710, nebude dotace ze strany MPSV v tomto případě poskytnuta, aby dotace za celý rok byla přijata prostřednictvím jednoho bankovního účtu.

Dotace je poskytována obcím s rozšířenou působností a hl. m. Praze Ministerstvem práce a sociálních věcí pololetně. Dotace na I. pololetí bude uvolněná v prvním čtvrtletí roku 2013 a její výše bude určena jako polovina celkové dotace poskytnuté obcím s rozšířenou působností v roce 2012. Částka dotace na období II. pololetí 2013 již bude stanovena na základě aktuálních údajů ze statistického výkazu V (MPSV) 20-01 o výkonu sociálně-právní ochrany dětí za rok 2012 a obcím bude uvolněna ve třetím čtvrtletí roku 2013.

Dotace je předmětem finančního vypořádání se státním rozpočtem za rok 2013 na základě vyhlášky Ministerstva financí č. 52/2008 Sb. ze dne 11. února 2008, kterou se stanoví zásady a termíny finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy nebo Národním fondem. Vyúčtování dotace bude prováděno za celý rozpočtový rok. Neprovádí se vyúčtování po jednotlivých pololetích. Podklady pro finanční vypořádání, které zahrnují údaje o čerpání poskytnutých prostředků a jejich skutečném využití, budou jednotlivé obce s rozšířenou působností předkládat Ministerstvu práce a sociálních věcí v termínu do 15. února 2014 v souladu s § 7 vyhlášky č. 52/2008 Sb.

Využití dotace podléhá veřejnosprávní kontrole z hlediska dodržení kritérií hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů. Ministerstvo práce a sociálních věcí jako poskytovatel vykonává veřejnosprávní kontrolu u příjemců dotace podle § 8 a 11 zákona o finanční kontrole.

Příloha k Metodice pro poskytování dotací ze státního rozpočtu obcím s rozšířenou působností na výkon agendy sociálně-právní ochrany dětí pro rok 2013.

Ustanovení zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, na jejichž základě vykonávají obecní úřady obcí s rozšířenou působností přenesenou působnost na úseku sociálně-právní ochrany dětí:

§ 8 odst. 1, 2, 3, § 9, 9a odst. 3, 4 ve spojení s § 6 a přílohou č. 1 vyhlášky MPSV č. 473/2012 Sb., § 10 odst. 1, 3, 4, 5, § 11 odst. 1 a 5, § 12 odst. 1, 2 a 3, § 13 odst. 1, 2 a 3, § 14 odst. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 a 10, § 15 odst. 1, 2, § 16, § 16a odst. 1, 2, § 17 písm. a), b), § 18, § 19 odst. 1, 3, 5 a 6, § 19a, § 20 odst. 1, § 21 odst. 1, 2, 3, 4, 5, 6 a 7, § 24b odst. 1 písm. c) a odst. 4 písm. a), § 24c odst. 3 a 4, § 25 odst. 1 písm. a), § 27a odst. 1 a odst. 3 písm. d), § 28, § 29 odst. 1, 2, 3, 4, 5 a 6 § 30 odst. 1, 2, 3 a 5, § 31 odst. 2, 3, § 32 odst. 1, 2, 3, 4, § 33 odst. 1, 2 ve spojení se zákonem č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže a zákonem č. 200/1990 Sb., o přestupcích, § 34 odst. 1, 2, 3, 4 a 5, § 35a, § 36 odst. 2, odst. 3 písm. a), odst. 4 písm. c), § 37 odst. 1, 2, 3, § 38 odst. 1, 2, 3, 4, 5, 6 a 7, § 42 odst. 2 písm. b), odst. 3, odst. 5 písm. a), b), odst. 6, odst. 7 písm. a), b) a c), odst. 10 a 12, § 42a odst. 7 písm. a) a b) a odst. 8, § 42g odst. 1, § 47a odst. 2 ve spojení s § 4 a 5 vyhlášky MPSV č. 473/2012 Sb., § 47b, § 47c, 47d odst. 1, § 47j odst. 3, § 49 odst. 3, § 51 odst. 1, 3, 4 a 5, § 52 odst. 1, 2 a 3, § 53 odst. 1, 2, 3 a 5, § 53a, § 54, § 55 odst. 1, 4, 6 a 7, § 57 odst. 1, 3, § 59l odst. 5 písm. b), d), e) a f), odst. 6, § 62 odst. 1, 2, 3, 4 a 5.